

Yttrande över: Remiss om förslag till styrmedel för transportsektorns klimatomställning

Er beteckning: M2022/01828

Länsstyrelsens generella kommentarer

Förslagen i rapporten är bra och viktiga för att driva klimatomställningen. Dock förutsätter förslagen att reduktionsplikten finns kvar, men den pausade höjning av reduktionsplikten för bensin och diesel 2023 följt av sänkningen till EU:s miniminivå från 2024, har nu gett helt nya förutsättningar. Nya förslag krävs därför för att väga upp klimatnyttan som man tidigare räknat med genom reduktionsplikten. Det är dessutom ännu viktigare att lyfta förslaget om ett transporteffektivt samhälle som en transportpolitisk princip.

Länsstyrelsen ställer sig frågande till varför rapporten endast innehåller ett resonemang om och inte några förslag som rör tågtrafiken och järnvägen, vilket är det mest energieffektiva och klimativänliga kollektiva transportsättet. Här saknas förslag på styrmedel som kan styra över mer trafik från väg till järnväg.

Den samlade utvecklingen inom transportsystemet ska leda till att klimatmålet för transporter nås vilket kräver en långsiktigt hållbar fysisk planering. Länsstyrelsen saknar därför genomgripande ett resonemang kring behovet av reformer inom ramen för plan- och bygglagen och kommunernas ansvar för en långsiktigt hållbar fysisk planering.

I övrigt bedömer vi att Boverket, Naturvårdsverket, Energimyndigheten, Trafikverket och Transportstyrelsen är bättre lämpade att yttra sig om de specifika förslagen i remissen. Vi instämmer därför med de inspel som gjorts tidigare i processen och vi instämmer också med synpunkterna 2030-sekretariatets yttrande över remissen.

Kommentar 5.2 Förslag inom ett transporteffektivt samhälle

Länsstyrelsen bedömer, liksom framgår av underlaget för utredningen, att sänkt bashastighet inte är ett klimatstyrmedel. Klimateffekten är osäker och de största nyttorna ligger istället inom trafiksäkerhet och stadsmiljö.

Kommentar om 7.1 Förslag inom hållbara förnybara drivmedel

Här nämns inget om biogas. I Kalmar län, liksom flera andra jordbrukstäta län, finns många biogasproducenter. Många tyngre fordon, framför allt regionbussar drivs av biogas. Lokalt är detta alltså ett biodrivmedel som inte får glömmas bort och som inte tar resurser från skog eller mark, utan framför allt från avfall och restprodukter från lantbruket. Biogas är ett cirkulärt och ofta lokalt producerat drivmedel och bör också fortsättningsvis vara ett skattebefriat drivmedel.

Kommentar om 10.4 Konsekvenser för totalförsvaret

Övergripande kommentar

Remissen beskriver inte hur en klimatomställning med lagda förslag påverkar förmågan att hantera samhällsstörningar i fred. Det är av stor vikt då vår förmåga att verka under höjd beredskap bygger på den fredstida krishanteringsförmågan. Vidare blandar man i remissen perspektiven, krishanteringsförmåga och förmåga att verka under höjd beredskap, vilket skapar otydlighet om vilka konsekvenserna blir.

Specifika kommentarer

Vi håller med om att samtliga förslag i remissen påverkar merparten av de aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet och därmed totalförsvaret.

I remissen påstås att en fortsatt utbyggnad av elförsörjningen kommer att vara så pass utrymmeskrävande att den kan påverka Försvarmaktens förmåga i vardagen och under höjd beredskap. En utbyggnad är sannolikt så utrymmeskrävande i de geografiska områden de kommer att genomföras att de kan påverka Försvarmaktens verksamhet i de specifika områdena. Slutsatsen är för generell. En intresseavvägning behöver göras i varje enskilt fall innan man kan bedöma konsekvenserna.

I remissen menar man att tillgången på drivmedel kommer bli en nyckelfråga för krishanterings- och totalförsvarsförmågan i och med klimatomställningen. Med detta menar man att det är av stor vikt att ha en anpassad drivmedelsberedskap. Vi vill understryka vikten av detta. Vi kan redan idag se ökad risk för påverkan med bristande förmåga i verksamheter i samband med drivmedelsbrist.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsarkitekt och enhetschef Pär Hansson med energi- och klimatstrateg Sofie Backman som föredragande. Deltagit i remissarbetet har även planarkitekt Unni Karlsson och krisberedskapshandläggare Niclas Karlsson.